

A DE Matematika- és Számítástudományok Doktori Iskola minőségbiztosítási rendszere

(érvényes a 2016. szeptember 1-től belépő doktoranduszokra)

Személyi feltételek. Az MSzDI vezetője 2008. július 1-től Páles Zsolt akadémikus, tanszékvezető egyetemi tanár (2008. június 30-ig Daróczy Zoltán akadémikus). Az oktatógárda jelenleg 65 fő, közöttük 4 akadémikus, 19 MTA doktora, és természetesen minden oktató rendelkezik tudományos fokozattal, aktív és eredményes kutatási tevékenységük és tanári habitusuk alapján alkalmasak az Iskola keretében oktatási, kutatási és témavezetői feladatok ellátására. Az MSzDI oktatói megjelennek az Országos Doktori Tanács (ODT) adatbázisában (www.doktori.hu), és amennyiben valaki más doktori iskolában is oktat, az ODT adatlapján nyilatkozik arról, hogy az MSzDI-hez hány százalékban tartozik. A doktori adatbázisban megjelölt 11 törzstag közül 8 MTA doktor (köztük 2 akadémikus). Két törzstagunk a DE professor emeritusa. A 28 meghívott (nem a DE-en főállású) oktató többsége az országban korábban elsőként elindított Didaktika programban vállal most is szerepet. A témavezetők professor emeritusok, egyetemi (főiskolai) tanárok, egyetemi docensek, tudományos főmunkatársak.

Oktató témavezetői akkreditációs kérelmet a Természettudományi és Informatikai Doktori Tanácshoz (TIDT) a PhD fokozat megszerzése után leghamarabb akkor adhat be, ha az ODT adatbázisban a témavezetői ellenőrzésen megfelel. Az oktatók / témavezetők tevékenységének minősége dokumentálható a doktoranduszok kötelező minősítései során, és a PhD értekezések szakmai közönség körében lefolytatott vitáinak (előzetes vita és védés) jegyzőkönyvei, a megvédett értekezések minősítései alapján.

Szabályzatok. Az MSzDI a Debreceni Egyetem Doktori Szabályzatát (<http://www.unideb.hu/> címen: *Az Egyetemről - Ügyintézés - Szabályzatok*) és a Természettudományi és Informatikai Doktori Tanács eljárási rendjét (<http://www.math.unideb.hu/tdt> címen: *Letölthető dokumentumok - Szabályzatok*) alapul véve működik. Az egyetemi és tudományterületi szabályozások irányt mutatnak az általános kérdésekben.

Ezek a dokumentumok néhány kérdésben a doktori iskolákra bízzák a szabályozást. Ezekben a kérdésekben a szabályokat, illetve a folyamatos működéséhez és a magas színvonalú képzéshez szükséges döntéseket a Doktori Iskola Tanácsa (DIT) hozza (<https://mathphd.unideb.hu/hu/mukodesi-szabalyzat> címen *MSzDI belső (működési) szabályzata*). A Tanács tagjai az MSzDI mindenkor akkreditált törzstagjai. Esetenként az Iskola témavezetői / témakiírói is részt vesznek a döntések előkészítésben. Az adminisztratív feladatok ellátásában, a nyilvántartások elkészítésében, karbantartásában, és a döntések előkészítésében titkár segíti a tanács munkáját.

Témahirdetés és felvételi. Az akkreditált témavezetők által meghirdetésre javasolt doktori témát a DIT értékeli és az ODT adatbázisában meghirdeteti, amennyiben biztosítottan tartja a kutatás szellemi és infrastrukturális hátterét, és reálisnak ítéli, hogy 4-5 éven belül benyújtható a témában egy színvonalas értekezés. A téma jóváhagyása során a DIT figyelembe veszi a korábbi témavezetői tevékenység eredményességét is.

Az MSzDI oktatógárdájának nagyobbik része a DE Matematikai Intézetének vagy Informatikai Karának oktatója is. Oktatómunkájuk során igyekeznek az egyetemi hallgatók közül a legtehetségesebbeket bevonni a kutatómunkába, és a doktori képzésben való részvételre biztatni (versenyek, TDK dolgozat, stb). A meghívott oktatóink is hasonlóan járnak el saját környezetükben.

A szervezett doktori képzésbe csak az ODT adatbázisban előzetesen meghirdetett témára történő jelentkezéssel, sikeres felvételi bizottsági meghallgatás után lehet bekerülni. A jelentkezés általános feltételeit és a felvétellel kapcsolatos tudnivalókat a DE Doktori Szabályzat a TIDT eljárási rendjével kiegészítve szabályzat 5. paragrafusa tartalmazza. Az MSzDI weboldala (<https://mathphd.unideb.hu/>) a *Felvételezőknek* menüpont alatt ad tájékoztatást. Hivatalos a <https://www.felvi.hu> alatt megjelenő információ. A felvételi bizottságban általában a doktori iskola vezetője elnököl és minden érdekelt program vezetője és/vagy a programhoz tartozó egy oktató. A TIDT-hez tartozó valamelyik doktori iskolából kérünk fel vizsgabiztost. A felvételre jelentkezési lap és a csatolt dokumentumok (publikáció, TDK dolgozat, nyelvvizsga bizonyítvány, a fogadókészség igazolása a témavezető részéről, kutatási terv, stb.) áttekintése után a bizottság a választott témával kapcsolatos szakmai beszélgetést folytat a felvételezővel, mely során a bizottság vizsgálja, alkalmas-e szakmai diskurzus folytatására, elfogadhatóan tájékozott-e a választott témában. A felvételi vizsga után a bizottság zárt körben értékeli a teljesítményt (pontozás) és megteszi a felvételre vonatkozó javaslatot.

A javaslatot a TIDT véleményezi, a döntést az Egyetemi Doktori és Habilitációs Tanács (EDHT) hozza meg. Kivételesen, az EDHT által jóváhagyott, szakmailag indokolt esetben a témavezető mellett társ-témavezető is megnevezhető. Egy felvételi időszakban egy témavezetőhöz maximum két új doktorandusz vehető fel. Figyelünk rá, hogy egy témavezetőnek háromnál több, a képzési idejét töltő doktorandusza lehetőleg ne legyen, hatnál több nem lehet.

Képzés. A doktorandusz a részletes képzési és kutatási tervét a témavezetővel és a programvezetővel egyeztetve alakítja ki. Egyes programok előírják hallgatóik számára kötelezően teljesítendő kurzusokat is. Más programok a kutatási témák változását követve rugalmasan alkalmazkodnak az igényekhez, és új kurzust is gyakran hirdetnek meg. A kurzusok tematikái és vizsgakövetelményei az illetékes programvezetőnél, az oktatónál, illetve az egyetem elektronikus tanulmányi rendszerében nézhető meg. A kurzusok vizsgával zárulnak, sikeres teljesítés esetén 2 kreditet érnek. Más egyetemen vagy külföldi tanulmányúton - a témavezető előzetes jóváhagyása alapján - szerzett kreditek vagy dokumentált teljesítmény beszámításáról a TIDT dönt. A kutatási krediteket a megfelelő mennyiségű (1 kredit átlag 30 munkaóra) és színvonalú kutatómunka teljesítésével lehet megszerezni. A kutatási krediteket a félév végén elkészített írásos beszámoló alapján a témavezető igazolja le az elektronikus tanulmányi rendszerben. A doktorandusz féléves beszámolóit – a félévek lezárását követően – a témavezető megőrzi vagy eljuttatja a doktori iskola vezetőjének. A kurzusok és a kutatás színvonalát az egyes programokban részt vevő oktatók tudományos munkája, elismertsége biztosítja. Amennyiben a doktorandusz oktatómunkát is végez, az illetékes tanszékvezető igazolja az oktatómunka elvégzését, és ezzel az oktatási kreditek megszerzését az elektronikus tanulmányi rendszerben. Oktatási kreditet nem kötelező szerezni.

Monitoring. A DE doktori szabályzata szerint a doktori képzés alatt az első és a harmadik év végén kötelező minősítésen kell átesnie a hallgatónak. Az MSzDI minden évben Doktorandusz nap keretében bonyolítja le a hallgatói beszámoltatását. A Doktorandusz napon részt vesznek az érintett doktoranduszok, témavezetőik, a programvezetők és az iskola vezetője. A Didaktika program doktoranduszai az MSzDI által évente megrendezett Matematika és Informatika Didaktika Kutatások konferencián is beszámolhatnak addig elért eredményeikről. A rendezvényeken a doktoranduszok 15-20 percben beszámolnak róla, hol tartanak tanulmányaikkal, ismertetik az addig elért eredményeiket, publikációs tevékenységüket. Beszámolnak arról is, hogy a tanulmányi és kutatómunkán túl milyen más feladatok elvégzésével bízták meg őket (pl. oktatómunka, adminisztráció, stb). A

programvezetők és az iskola vezetője értékeli a hallgató (és a témavezető) teljesítményét, javaslatokat fogalmaznak meg a további munkát illetően a hallgató (és a témavezető) számára. Vizsgálják, hogy a hallgató megbízása a doktori képzés részét nem képző (kredittel nem jutalmazott) oktatási és kutatási feladatok vonatkozásában az előírásoknak megfelelő, és mértéktartó-e. Az értékelés szempontjai:

- a. a tanulmányi kreditek megszerzése és a kutatómunka a kutatási tervben leírtak szerint halad-e,
- b. megjelent-e a hallgató előadással konferencián, szakmai rendezvényen,
- c. a publikációs tevékenység beindult, illetve megfelelő színvonalon zajlik-e.

A minősítés eredményéről a DIT tájékoztatja a TIDT-t, szükség esetén javaslatot tesz a témavezető személyének módosítására vagy az állami ösztöndíjas doktorandusz önköltséges képzésbe történő átsorolására.

Nyolc szemeszter eredményes lezárása és (a doktori iskola vezetője által írásban igazoltan) a 240 kredit megfelelő összetételben való megszerzése után a TIDT abszolutóriumot állít ki a doktorandusz számára.

A komplex vizsga. A doktori képzés során, a negyedik félév végén, a képzési és kutatási szakasz lezárásaként és a kutatási és disszertációs szakasz megkezdésének feltételeként a doktorandusznak egy komplex vizsgát kell letennie, amely méri és értékeli a tanulmányi és kutatási előmenetelét. A komplex vizsga teljesítése után a hallgató a fokozatszerzési eljárásba lép.

A komplex vizsgára bocsátás feltétele a képzési és kutatási szakaszban legalább 90 kredit, benne a doktori iskola képzési tervében előírt 16 képzési kredit megléte. A témavezető a komplex vizsga előtt írásban értékeli a doktorandusz teljesítményét és nyilatkozik arról, hogy javasolja-e a fokozatszerzési eljárás megkezdését.

A komplex vizsga két fő részből áll: az egyik részben a vizsgázó elméleti felkészültségét mérjük fel („elméleti rész”), a másik részben a vizsgázó a tudományos előrehaladásáról ad számot („disszertációs rész”). A komplex vizsga elméleti részében a vizsgázó két tárgyból (fő tárgy, mellék tárgy) tesz vizsgát. A DIT határozza meg a választható tárgyak listáját (<https://mathphd.unideb.hu/hu/kepzesi-terv>) és a tematikákat. A tematikák legalább 1 hónappal a kitűzött szigorlat előtt a jelölt rendelkezésére állnak. A komplex vizsga második részében a vizsgázó előadás formájában ad számot szakirodalmi ismereteiről, beszámol kutatási eredményeiről, ismerteti a doktori képzés második szakaszára vonatkozó kutatási tervét, valamint a disszertáció elkészítésének és az eredmények publikálásának ütemezését. A témavezetőnek lehetősége, hogy a vizsgán is értékelje a vizsgázót.

A komplex vizsga bizottsága legalább három, tudományos fokozattal rendelkező tagból áll. A vizsgabizottság elnöke az egyetem szakmailag illetékes egyetemi tanára, professzor emeritusa, vagy MTA doktora címmel rendelkező oktató, kutató. A bizottság tagjainak legalább egyharmada az egyetemmel foglalkoztatási jogviszonyban nem álló külső szakember. A jelölt témavezetője nem lehet a bizottság tagja.

A vizsgabizottság külön-külön értékeli a vizsga elméleti és disszertációs részét. A komplex vizsgáról szöveges értékelést is tartalmazó jegyzőkönyv készül. A vizsga eredményét a szóbeli vizsga napján ki kell hirdetni. A komplex vizsga sikeres, amennyiben a bizottság tagjainak többsége mindkét vizsgarészt sikeresnek ítéli meg. Sikertelen elméleti vizsgarész esetén a vizsgázó az adott vizsgaidőszakban további egy alkalommal megismételheti a vizsgát a nem teljesített tárgy(ak)ból. A vizsga disszertációs része sikertelenség esetén az adott vizsgaidőszakban nem ismételtető.

A fokozatszerzési eljárás. A fokozatszerzési eljárás a doktori képzésnek a komplex vizsgát követő második, kutatási és disszertációs szakasza. Mivel a komplex vizsga teljesítése után a hallgató a fokozatszerzési eljárásba lép, a komplex vizsgára történő jelentkezés egyúttal a fokozatszerzési eljárásra történő jelentkezés is. A doktori fokozat megszerzésének feltételei:

- a. dokumentált önálló tudományos munkásság;
- b. a nyelvi követelmények teljesítésének igazolása;
- c. az értekezés benyújtása és megvédése nyilvános vitán.

A PhD fokozat publikációs követelményei. Az Iskola törekszik arra, hogy a fokozatszerzés feltételeit, tudományos színvonalát egységesen magas szinten határozza meg, figyelembe véve az egyes területek (pl. didaktika) speciális elvárásait.

Publikációs követelményrendszer a matematika- és számítástudomány területén (a tudományos publikációk körét meghatározza az DEDSz, mellékletként csatolva):

- a. A jelölt végezzen tudományos kutatómunkát és publikáljon matematikai, illetve számítástudományi témákból. Matematikai, illetve számítástudományi témák alatt az MSC (Mathematics Subject Classification), illetve az ACM (Association for Computing Machinery) osztályozási rendszereiben leírtak értendők, melyek aktuális változatai a

<http://www.ams.org/msc>,

<http://www.acm.org/about/class/class/2012>

címeiken található.

- b. Elvárás legalább két, a jelölt meghatározó hozzájárulásával készült, olyan ISBN vagy ISSN számmal rendelkező nyomtatott és/vagy elektronikus közlemény (folyóiratcikk, szakkönyv, tudományos monográfia, stb.), amely lehetőség szerint impakt faktoros és referált (közismert adatbázisokban fellelhető) nemzetközi tudományos folyóiratban vagy jelentős nemzetközi konferencia kiadványában nem csupán (kibővített) absztraktként jelent meg. Kívánatos a folyóiratok szakterületi rangsorainak a figyelése is. Ezeket a rangsorokat a SCImago Journal & Country Rank portálon lehet megtekinteni:

<http://www.scimagojr.com/journalrank.php>

- c. Nem fogadhatók el predator folyóiratokban megjelent közlemények. (Az egyik legismertebb feketelista, melyben a nagy valószínűséggel predator kiadókat tüntetik fel: <http://scholarlyoa.com/publishers/>).
- d. Figyelembe vehető
 - a megfelelően dokumentált egyéb szakma-specifikus produktum is: új eljárás, módszertan, innováció kidolgozása, más szakterülethez kapcsolódó, tudományosan megalapozott matematikai, számítástudományi tevékenység,
 - a kutató-fejlesztő munka visszhangja: hivatkozás, jelentős nemzetközi konferencián való részvétel díjazott előadással, szakmai díj, stb.
- e. Az alábbi táblázat csupán a tájékozódást támogatja. Összességében minimálisan 15 pont érendő el, de fontos a megjelenés helye is.

Idegen nyelvű szakkönyv	20 pont
Magyar nyelvű szakkönyv	10 pont
Referált cikk nemzetközi folyóiratban 9 oldalig	6 pont

10-19 oldal között	8 pont
20 oldaltól	10 pont
Lektorált cikk konferencia kiadványában 9 oldalig	3 pont
10-19 oldal között	4 pont
20 oldaltól	5 pont
Magyar nyelvű referált cikk 9 oldalig	2 pont
10-19 oldal között	3 pont
20 oldaltól	4 pont
Elektronikusan publikált, egyéb közlemények	3 pont

Kiegészítő megjegyzések:

- Társszerzős műveknél a pontszámnak csak 80%-a jár.
 - Csak nemzetközi konferenciák kiadványaiban megjelent lektorált cikkek érnek 3-4-5 pontot (az oldalszám függvényében); a magyar nyelvű konferencia-kiadványokban megjelent cikkeket magyar nyelvű cikkeknek lehet elszámolni (2-3-4 pont az oldalszámtól függően).
 - Csak lektorált elektronikusan publikált egyéb közleményeket lehet figyelembe venni.
 - Méltánylandó esetekben a referálás helyett elegendő a lektorálás.
 - A szakma-specifikus produktumok maximum 10 pont erejéig figyelembe vehetők (a benyújtott dokumentumok alapján erre a bírálók tesznek javaslatot).
- f. A doktorandusz kutatómunkáját és publikációs tevékenységét félévente a témavezető, tanulmányai során kétszer a doktori iskola tanácsa értékeli világossá téve a minőségi elvárásokat. A doktorjelöltnek legkésőbb az értekezése benyújtásáig kell teljesítenie maradéktalanul a publikációs követelményeket.

A doktorjelölt közleményeit, publikációit fel kell töltsse a DE Egyetemi Könyvtára publikációs adatbázisába (DEA). Az adatbázisba feltöltött közlemények alapján a Könyvtár elkészíti és hitelesíti a jelölt publikációs listáját, a hitelesített listát a jelölt a tézisfüzet végére beilleszti.

A PhD fokozat nyelvi feltételei.

- a. Angol, francia, német vagy orosz nyelvből államilag elismert, legalább középfokú (az Európa Tanács Közös Európai Referenciakeret B2 szintjének megfelelő), komplex (szóbeli és írásbeli készséget is igazoló, korábban „C” típusú) vagy azzal egyenértékű honosított nyelvvizsga, vagy nyelvszakos/szakfordítói oklevél.
- b. A második nyelv esetében a nyelvek körét nem kívánjuk korlátozni. Tehát bármely az első nyelvtől különböző idegen nyelvből legalább egy államilag elismert, legalább alapfokú (az Európa Tanács Közös Európai Referenciakeret A2 szintjének megfelelő) vagy azzal egyenértékű (honosított) nyelvvizsga, vagy az egyetemen letett jeles (5) vagy jó (4) eredményű nyelvi záróvizsga.

Az előzetes vita. Az értekezést a munka végső formába öntése előtt előzetes vitára bocsátjuk. Az erre vonatkozó kezdeményezést a témavezetőnek a tervezett időpont előtt legalább két héttel írásban kell eljuttatnia DI vezetőjéhez / titkárához, feltüntetve a jelölt és témavezetője nevét, a dolgozat címét és a megjelent (közlésre elfogadott) közlemények listáját. Az előzetes vita lefolytatásához és a bírálat elkészítéséhez az értekezést vagy annak

alapját képező dokumentumokat (megjelent közlemények, kéziratok) olyan formában kell benyújtani, amely lehetővé teszi a jelölt által elvégzett munka és az elért új tudományos eredmények megítélését. A kéressel együtt benyújtandó a tézisek tervezete is.

A DI két referenst (egyik nem oktatója a DI-nek) jelöl ki. A referensek lehetnek később az értekezés bíráló is doktori védés során. A referensek az értekezés tervezetét áttekintik és írásban véleményezik. A DI kijelöli és nyilvánosságra hozza az előzetes vita helyét és időpontját, az előzetes vita bizottságát, melynek elnöke a DI egy tőrzstagja, tagjai a tudományos fokozattal rendelkező referensek (esetleg további szakértő(k) úgy, hogy a bizottság tagjainak harmada nem oktató a DI-ben).

Az előzetes vitára benyújtott értekezést a doktori iskola titkára – bírálat előtt – szövegegyezés keresés céljából megküldi az Egyetemi és Nemzeti Könyvtárnak. A könyvtár három munkanapon belül előállítja a szűrés eredményét tartalmazó dokumentumot, amelyet a doktori iskola titkára továbbít a bírálóknak. A bírálók az általuk készített bírálatban kötelesek nyilatkozni, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján az értekezés megfelel a publikálás tudományetikai követelményeinek.

Az előzetes vita abban az esetben is megtartható, ha a bíráló(k) tudományetikai kifogással él(nek), az esetleges hibák a végleges értekezésben jogkövetkezmények nélkül javíthatók. Amennyiben az előzetes vita bírálója tudományetikai szempontból kifogást fogalmazott meg, erről – a végleges értekezés benyújtásakor – a tudományterületi doktori tanácsot tájékoztatni kell. Ebben az esetben a végleges értekezést ismételt szövegegyezés keresésre kell bocsátani, amelynek eredményét a hivatalos bírálókhöz el kell juttatni.

Az előzetes vita nyilvános, azon bárki részt vehet, kérdést tehet fel. Az előzetes vitán a jelölt rövid szabadelőadásban ismerteti eredményeit, válaszol a referens, a bizottság és a résztvevők kérdéseire. A bizottság az előadás, a referens véleménye és a vitában elhangzottak alapján állást foglal az értekezés benyújthatóságáról. Az előzetes vitán jelenléti ívet kell vezetni, amelyet a vitán készült az állásfoglalást is rögzítő jegyzőkönyvhöz kell csatolni. A jegyzőkönyvet 3 példányban kell elkészíteni, melyek közül az egyiket a DI, másikat a TIDT irattárában kell elhelyezni, a harmadikat pedig a doktorjelölt kapja meg.

A PhD értekezés és védése. A doktori értekezést bíráló bizottság előtt nyilvános vitában kell megvédeni. A vitát legalább két héttel a vita időpontja előtt az ODT honlapján valamint a Matematikai Intézetben nyilvánosan meg kell hirdetni.

A bíráló bizottság az elnökből, a hivatalos bírálóból és további négy tagból áll. A bizottság elnöke a DE szakmailag illetékes egyetemi tanára vagy professzor emeritusa, és a bizottság minden tagja tudományos fokozattal rendelkezik. A bizottság tagjai közül két fő, valamint legalább az egyik bíráló az egyetemmel foglalkoztatási jogviszonyban nem álló külső szakember. A bizottság tagja az értekezést elutasító bíráló is. Nem lehet a bizottság tagja a jelölt témavezetője, illetve olyan személy, aki az értekezés alapját képező közlemény(ek) társszerzője. A bírálóbizottság összetételével szemben 8 napon belül a jelölt - összeférhetetlenség vagy elfogultság esetén - a TIDT-nél írásban kifogást emelhet.

A két bíráló a doktori tanács felkérésére írásos bírálatot készít az értekezésről és nyilatkozik, hogy javasolja-e annak nyilvános védésre kitűzését. Az értekezés csak két támogató javaslat esetén bocsátható nyilvános vitára. Ha az egyik bíráló javaslata nemleges, harmadik bírálót is fel kell kérni. Két elutasító bírálat esetén a fokozatszerzési eljárás sikertelen. Az értekezést két támogató bírálat esetén nyilvános vitára kell bocsátani. A bírálatban részletezni kell az értekezés tartalmi és formai erényeit, hibáit, külön kitérve arra, hogy a tézisekben ismertett, a jelölt által elért új tudományos eredmények elfogadhatók-e. A bírálóknak nyilatkozniuk kell arról, hogy javasolják-e az értekezés elfogadását és – sikeres

védés esetén – a PhD fokozat megítélését a jelölt számára. A bírálatban kérdéseket lehet intézni a jelölthöz. A jelölt a bírálatokat előzetesen kézhez kapja, az azokban feltett kérdésekre válaszát a nyilvános vita előtt legalább 15 nappal írásban eljuttatja a TIDT ügyintézőjéhez, aki gondoskodik arról, hogy az értekezésbe, a bírálatokba és a válaszokba a bírálóbizottság tagjai betekintést nyerhessenek.

A nyilvános vita keretében a jelölt 20 perces szabad előadásban ismerteti értekezésének téziseit, módszereit és a tudományterületen elért eredményeit, majd a bírálók írásos, illetve a bizottsági tagok, a bírálók és a jelenlévők felmerülő kérdéseire válaszol. A nyilvános vitát a bizottság elnöke vezeti. A vita kezdetén az elnök megállapítja a határozatképességet. A vita akkor folytatható le, ha legalább az egyik bíráló jelen van és a másik bíráló írásban nyilatkozott, hogy a kérdéseire adott válaszokat elfogadja; valamint jelen van a bírálóbizottság teljes létszámának legalább kétharmada, köztük legalább egy külső szakember is. A vita lezárása után a bizottság zárt ülésen, titkos szavazással hoz határozatot a doktori értekezésről és a jelölt önálló tudományos munkásságáról, valamint a doktori védésen nyújtott teljesítményéről. A bizottság tagjai négyfokozatú skálán (summa cum laude, cum laude, rite, nem felelt meg) minősítik külön az értekezést és a jelölt önálló tudományos munkásságát, és külön a jelölt védésen nyújtott teljesítményét. A bizottság mindkét kategóriában külön határozatot hoz. Az elnök a nyilvános vita eredményét a szavazás után nyilvánosan kihirdeti és indokolja. A nyilvános vitáról jegyzőkönyvet kell felvenni. A sikeres doktori védést követően az Egyetemi és Nemzeti Könyvtár gondoskodik a doktori értekezés és a tézisek teljes terjedelmű elektronikus nyilvánosságra hozataláról, valamint a nyomtatott értekezések katalogizált elhelyezéséről. A nyilvánosságra hozatal méltányolható okból, a jelölt kérésére, a tudományterületi doktori tanács döntése alapján, legfeljebb két évig késleltethető.

Két elutasító bírálat vagy sikertelen védés esetén új védési eljárás leghamarabb két év elteltével, ugyanazon doktori témában legfeljebb egyszer kezdeményezhető.

Egyéni felkészülés. Egyéni felkészüléssel is lehet fokozatot szerezni. Ekkor kötelező képzés és így abszolutórium kiállítása sincs. A jelentkezés elfogadását a tudományterületi doktori tanács felvételi vizsga sikeres teljesítéséhez kötheti. A jelentkezés elfogadásával az egyéni felkészülő önköltséges hallgatói jogviszonyba kerül, egyidejűleg a tudományterületi doktori tanács kijelöli a komplex vizsga bizottságát és tárgyait. Ezt követően az egyéni felkészülőnek komplex vizsgát kell tennie. Sikeres komplex vizsga esetén a fokozatszerzési eljárás elindul.

2019. április

Páles Zsolt akadémikus, egyetemi tanár
az MSzDI vezetője

A tudományos publikációk köre

Tudományos publikációként elfogadható az olyan nyomtatott és/vagy elektronikus közlemény (folyóiratcikk¹, egyetemi/főiskolai tankönyv, szakkönyv, tudományos monográfia, könyv-részlet, fordítás ókori klasszikus nyelvből stb.), amely:

- a. a szerző saját kutatási eredményeit mutatja be (könyv esetén ilyenekre tételesen is hivatkozik),
- b. pontos szakirodalmi hivatkozásokat tartalmaz,
- c. ISBN vagy ISSN számmal ellátott,
- d. lektorált²,
- e. referált³ (közismert adatbázisban fellelhető),
- f. a tudomány/művészeti ág függvényében impakt faktoros,
- g. szakmai kiadványban vagy kiadványként jelent meg, s ez a kiadvány nemzetközileg vagy legalább országosan jegyzett kiadó⁴ adta ki, lehetőleg szakmai körökben elterjedt idegen nyelven jelent meg, jelentős közönyv-tárakban fellelhető és hozzáférhető, megrendelhető vagy megvásárolható.

Publikációként elfogadható az elkészült műszaki vagy művészi alkotás, az elfogadott hazai és külföldi szabadalom; hivatkozásként pedig a szabadalom dokumentált megvalósítása, ipari sorozatgyártása.

Tudományos publikációként nem fogadhatók el a következők:

- napilapban vagy nem szakmai hetilapban megjelent írás (akkor sem, ha a témája szakmai jellegű),
- saját kiadásban megjelentetett mű (ha az sem nyelvileg, sem szakmailag nem lektorált),
- egyetemi, főiskolai jegyzet, segédanyag, handout, példatár, kompiláció, szerkesztés, szöveggondozás stb.
- rövid (egyoldalas) írás konferencia kiadványban vagy poszteren,
- (könyv)fordítás, kivéve az ókori klasszikusok fordítását szöveggondozással,
- recenzió (könyvismertetés) vagy kritika (kivéve a hosszabb műelemzést),
- pályázat keretében vagy megrendelésre készített kutatási jelentés,
- szakdolgozat, diplomamunka, disszertáció (dr.univ., PhD, DLA, CSc, DSc, székfoglaló),
- egyéb kézirat-jellegű értekezés, írás, tudomány-népszerűsítő írás (pl. *Élet és Tudomány*-ban),
- nem kutatási célú és igényű interjú (sem riporterként, sem interjú-alanyként),
- még meg nem jelent (tervezett), vagy közlésre még el nem fogadott írás.

¹ **Folyóirat:** rendszeresen, évente tipikusan legalább négyszer (de mindenképpen legalább kétszer), a szóbanforgó periodika számára írt cikkekkel megjelenő, kötetszámmal jelölt kiadvány.

² **Lektorált** (peer reviewed, refereed) publikáció: a művet megjelenés előtt független lektor(ok) véleményezte(ék). A kivonat alapján történt konferencia-előadás elfogadása és konferencia-kiadványban megjelentetése NEM jelent lektorálást.

³ **Referált** (referenced) publikáció: a jelölt műve (tehát a könyvfejezetek kivételével minden más mű) a jelölt neve szerint megjelenik egy kereshető adatbázisban (pl., Web of Science/Science Citation Index, Scopus, Engineering Index stb.), vagy egy referáló folyóiratban.

⁴ **Hazai kiadású, nemzetközi megjelenésű publikáció:** olyan publikáció, amely hivatalos rendszeres (előfizetéses), nagyobb példányszámú, nemzetközi terjesztésű kiadványban jelent meg.